

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Ploitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felőlős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 .
Negyedévre ——— 3 .
Egy óra ——— 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

A parancs.

Nagybecskerek, március 26.

Báró Fejérváry honvédelmi miniszter kezdeményezésére parancs intéztetett a honvédtisztekhez, hogy a honvédelmi költségvetés vitája alatt tartózkodjanak a képviselők karzat látogatásától. Az ellenzék nem küzd mindig loyális fegyverekkel, támadásai inkább személyes, mint tárgyi természetűek és semmi esetre sincs sem a képviselőház, sem a kormány érdekében, oly jelenetek tanujává tenni a honvédtisztkart, melyek bizonyos elkeseredést idézhetnek elő a parlament ellen. Erős meggyőződésünk, hogy e parancs felesleges volt, mert mintaszerű és tapintatos testületnek ismerjük a honvédtisztkart, amely magától is belátja, hogy nem szabad oly tárgyalások tanujának lennie, melyek alatt főparancsnokai személyes támadásoknak és gyanúsításoknak vannak kitéve. A honvédtisztek parancs nélkül is távol maradtak és ez csak becsületükre válik. Két tisztúr azonban diszgyenyruhában minden ülésen látható volt a képviselőház karzatán és következetes megjelenésük által a karzati látogatók első sorában némileg kellemetlenül hatottak azokra, akik a teremben voltak. Mégsem volt tehát egészen felesleges a tiszturakat a lovagias tapintatosság legelső parancsára figyelmeztetni.

Es az eset eszünkbe juttatja Raimund osztrák költő elpusztíthatatlan bohózatának egyik hasonló jelenetét. Némi intim differenciák elintézése alkalmával hol az egyik, hol a másik házastárs küldte ki a gyermekeket a szobából, hogy tanui ne legyenek e bizalmas fejtegetéseknek. A képviselőházban az ellenzék személyes invektívákkal, rágalomokkal és gyanúsításokkal támadja a honvédtisztkart legfőbb vezetését, a minisztert és államtitkárait, és még annyi finom érzést sem tanusított, hogy előbb kiküldte volna a gyermekeket a teremről. Megtette tehát báró Fejérváry ezt az elővigyázati intézkedést. Honvédtisztek ki! A parlament elengedhetlen tartozókötelessége lett volna ezt az intézkedést követelni. Ha a honvédség valóban oly közel van a parlament szívéhez, akkor minden körülmények közt gondoskodnia kellene róla, hogy oly tárgyalásokon, amilyeneket a honvédbudget alkalmából élünk át, ez országos intézmény tisztjei ne legyenek jelen. A tiszteteket nem szabad fegyelmükben, bizalmukban, a legfőbb vezetés iránti tiszteletükben megingatni. Nem szabad velük oly tanokat közölni, hogy egyenruhában politikai sugalmazásoknak is lehet engedni. És nem volt szabad nekik annak bizonyítékát bevárni, hogy mint katonák tökéletesen teljesítheti az ember kötelességét, a nélkül, hogy kivívna a nemzet elismerését is, melynek védelmére és megvédésére van hivatva.

Báró Fejérvárynak ki kelle jelenie, hogy a honvédség sem parlamenti sem pronunciamento-hadsereg. A király aranyujtásos kabátja alatt tehát van még valami más is, mint az eskü hű megtartása, törhetlen hűség és feltétlen kötelességteljesítés. Eszerint tehát politikai meggyőződéseknek is szabad engedelmessékedni. És mégis, akár jobb-, akár bal-felé, a katonát ki kell zárni a politikából és parlamenti küzdelmekből. Akár meg-

győzik a honvédtisztkart az ellenzék indokai, akár nem, ama vádak egyszerű meghallgatása által, melyeket hivatott és hivatlan oldalról, alaposan vagy alaptalanul, a miniszter felé hajigálnak, a katonák szubordinációja, feltétlen engedelmessége, ami a tulajdonképpen való lényeg a katonában, erős lökést szenved, amely jelentékenyen veszélyezteti az intézményt egészben és az egyesek kötelességtudását.

A leghatározottabban tiltakozunk az ellen, hogy a honvédtisztek más valamik, mint egy nemzeti hadsereg részei. Ep úgy tiltakozunk az ellen, hogy valamelyik országos párt felfogásában osztoznak. Sem szabadelvű, sem klerikális, sem függetlenségi, sem mérsékelt ellenzéki érzelmeiknek nem szabad lenniük. Ezek az eszmék kell hogy idegenek és ismeretlenek maradjanak előttünk. Es ha most a parlamenti politikai pártok nem mindig tárgyilagosan és semmiesetre sem tapintatosan, az egész honvédtisztkart s annak legelőkelőbb kiegészítő részeit botrányhajszalattá tárgyává teszik, úgy első sorban nekik maguknak kellett volna gondoskodniuk arról, hogy saját gyermekeiket ne tegyék egy megszegyenítő házi perpatvar tanujává és aki tapintatosan és igazságosan gondolkodik e hazában, az a honvédtisztkart parancsát a körülményekben tökéletesen és kellőleg indokolva találja.

P. C.

Népámitók, népbolondítók.

Ozora, március 24.

A veszélyes agitációk napjait éljük Ozorán. Községünk hamis kolporteurjai a lakosságot érdekő ügyek felől a „Dreptatea“ és a „Foica Poporului“ részére a legvalótlanabb állításokat gyártják, szitják a fajgyűlölet, törvénysértés követnek el az által, hogy különösen a közigazgatási, tan- és igazságszolgálatok törvényes intézkedései és intézői ellen naponként folytatják izgatásait, elkezdve a kormánytól az utolsó állami és közigazgatási szolgáló, chauvinistája, nemzetisége árulója minden nem magyar ember, a ki veszedelmes tanaknak nem engedelmessé követője.

Román népünk gondolkodásmódját, kedélyét, munkaszeretét, szóval nyugalmát a veszedelmes tanokat hirdető és terjesztő népbolondítók ijesztő mérvben zavarják, ezeket a veszedelmes tanokat, képtelennél-képtelenebb hazugságokat és a valószínű kivételzetet tényeket a nép egyszerű és zamatos nyelvén irva izgató lapjaikban publikáltatják, szóval a népet valóssággal elámitja, miáltal veszélyessé válik embertársaira és a társadalomra közérkezőleg és politikailag.

A legbosszantóbb pedig az, hogy ezek a nyomorult népbolondító paraziták soha se mernek nyílt kártyákkal játszani, minden egyes esetben, névtelenül szerepelnek, gyávák, daróc szőr mögé burvók, nevüket hazugságok és daga-dozó szennyes közleményeik alá írni nem merik, miáltal sok esetben kikerülnek a büntető bíróság ítéletét, a melynek ezen államellenes tanokat és izgatást terjesztő lapoknak minden egyes példányát hivatalból való bekövetelését nem tudom eléggé ajánlani.

Világos, hogy az ostobaságtól a lázításig menő közleményeket a nyughatatlan szellemű, egyébiránt korlátolt eszű, idegen pénzzel megvásárolt, rendszeren minden hónapban felfogadott, de gyorsan rá rövid uton elcsapott, nagybárá betűszedőkből avangirozott szerkesztő atyfiák kapva-kapják el a vidéki népbolondítóktól, a miknek „Eladott lelkek“, „Elvesztett juhok“, „Vérszopó piócák“ s hasonló hajneresztő címeket adnak. E közleményeket ugy a kaputások nagy része, mint az alig olvasni tudó paraszt mohón olvassa, az inficiált lapokat szomszédjai, ismerősei között osztogatja.

Igy rövid idő alatt a józan gondolkosó munkaszerető egyénből vérmesszájú lárma, a nacionalista válik; napi munkájától és keresményétől elvonja a ragályos szellemi betegségeket terjesztő „Dreptatea“ és „Foica Poporului“ tanaknak batizgatása. Az ilyen egyén kivétkezés jótanácsából, letér a jó utról, szaporítja a népámitók számát, a mely — sajnos — ijesztő mérvben terjed mindenfelé, különösen Délmagyarországnak románok által lakott helyein.

S kik idézik elő ezt a zhaost, a társadalomra, a hazára veszélytozó zavarokat?

Az egyes községekben találkozó két három kaputosa, felfogadott politikai bérencze a „Dreptatea“ jobban mondva: „Strémbátea“ és a „Foica Poporului“ helyesebben: „Epidemia Poporului“ ának.

Ily fajta bérenczek forgatják községünk és román népünk nyugalmát; ezen hamis próféták zavarják meg s veszik eszté annak a korlátolt eszű népfának s terelik őt s vele a lakosságot a nemzetiségi aktív politikában való részvételébe, az ostobaságokat és gonosz tanokat hirdető román lapok elolvasása által.

Igy hát a nem rég a politikához nem is könyitő parasztjaink nagy tábora ma a magyar nemzet szarnokosságát (!) szidja; az általam fentebb említett államellenes tanokat hirdető lapok szemiatomást szaporodnak, s nem nagyitok, ha azt mondom, hogy előfizetési számuk Osorán elérte a 30-at. A megbotránkoztató pedig az, hogy ezen miázmákat terjesztő lapokat nemcsak a köznép irástudó zöme, hanem — fájdalom néhány a magyar alkotmányra és szentesített törvényekre esküt tett egyéne, sőt a magyar állam kenyereből élő egyéneinek egyik-másika fizet elő a hazaelles tanokat hirdető „Dreptatea“ és „Foica Poporului“-ra és táplálkozik ezeknek szelleméből!

A folyó évi január hó 30-án megtartott községi képviselő testületi ülésben hozott határozat alapján, Ozora képviselő testülete a saját kebeléből 6 tagu bizottságot választott oly célból, hogy a község határában és belterületén levő „Dominális földeknek“ a község által örökáron való megvétele tárgyában, tehát a község és ennek lakossága anyagi érdekében, jól tessék megérteni, Budapestre utazva, a péns- és földművelésügyi m. kir. miniszter urak 3 nagyemlétságaiknak abbéli magas jóváhagyásukat eszközöjék ki.

Ezen egyhangu határozatot az ozorai népbolondító szándékosan ferditette el, hazugságokkal fűszerezett s kézzelfoghatólag lázítást tartalmazó közleményét a „Dreptatea“ folyó évi február 5-diki és a „Foica Poporului“ ez évi 6 diki vasárnapi számában tette közzé, melynek tartalma a következő:

„Eladott lelkek“, „Elvesztett juhok“.

„Ozoráról írják, hogy néhány előkelőbb egyén, mint Lupulesku, Kréczu, Puja stb. a községi képviselőtestület által választatta meg magát oly célból, hogy a községet a Millenniumi országos ünnep megnyitása alkalmával reprezentálja; ezzel tanujelét adják ugy maguk a delegáltak, mint a képviselőtestület többi tagjai, hogy a jelenlegi uralkodó rendszerrel és igazságszolgálatással teljesen meg vannak elégedve. Persze a népet azzal fogják majd ámitani, hogy Budapestre utaznak fel a Dominális földek megvétele iránt“.

Es most következik a lázítás:

„Uzdini testvérek, legyetek réven és ne hagyjátok magatokat félrevezettetni rosszatvőitek által“, azaz:

„Uzdini testvérek, ragadjátok meg a füttyköt a annak vastagabb végével üssétek a küldöttséget és a képviselő testület tagjait, a kik éretettek akarnak hozni erkölcsi s majd anyagi áldozatot is.“

Ime tisztelt olvasó a Hora és Kloska szomorú korszakára emlékeztető gonosz izgatás és lázítás. Igy vezet félre azt a 100 meg 100 ezer román népet, így fanatizálja, így rontja községünk lakosságát és a gazságokat tartalmazó és lázítást szító „Dreptatea“ és „Foica Poporului“ uzdini nyomorult tudósítójának becsatlensége folytán.

Uzdin lakói felől közérkölosileg az egész megye, sőt talán Magyarország közvéleményének a legelssomorítóbb fogalmi vannak.

Csalódik kedves olvasó, ha e sötét fogalmaknak mindenben hitelt ad.

Tizenkét éve itt való működésem ideje alatt iparkodtam a nép minden rétegének legmélyebb rejtekeiből tudomást szerezeni.

Román népünk nem oka ezen erkölcsi csapásoknak. Ő maga vallásos, szavatató, pontos fűzető s fölötté munkás; szorgalma oly nagy, hogy 18000 hold területű szántóföldjét 3 hét alatt megműveli; gazdaságuk, marhaállományuk mintaképül szolgálhat az egész környéknek.

És mégis, mintha Isten átka nehezedett volna községünk ezen annyi erkölcsi csapást kiállított szegény népére, a társadalom minden rétege ujjal mutat rá; kerüli, óvakodik tőle, mintha nem volna Isten képmására teremtvél!

Ezen felette szomorú állapotokat senki más nem erjeszti és gyökeresíti, mint azon minden erkölcsi gonoszságra megteremtett népbolondítók, a „Dreptatea“ és a „Foica Poporului“ bandájához tartozó svihakok.

Ezek a nép béréből és szájából élősködő világszalók mételezik a lakosság lelkiéletét és ölik ki belőlük a nemesebb érzelmeket; e népbolondítók szóval és tóllal izgatnak a magyar souverenitás, szentesített törvények, államnyelv, iskolák, közigazgatási intézkedések ellen.

A nép pedig — fájdalom — hisz ezen isgatónak, követi tanaikat, szóval: vakon rohannak a veszedelembé. Ennek a következménye pedig az, hogy a becsületesebből válik a gesember, a csendes természetűből a rabiatos, a lázító; nyugalma a gonosz tanok olvasása és követése által fel van immár dülva, munkakerülővé válik, a korcsmáknak mindennapi látogatója, s itt egyik kezében a testet ölé folyadékot, a másikat a szellemet ölé „Foica Poporului“ és a „Dreptatea“ szorítja; családját, gazdaságát elhanyagolja, szükségtelen adósságokba veri magát, lassan-lassan eladogatja igavonó állatait, később földjét és házát, (az elfecsérelt vagyonból nem egyszer a népbolondítók is husnak hasznot) nem maradva egyéb részére mint a koldusbot meg a „Dreptatea“ és a „Foica Poporului“ megörzött foszlánya, a melyet a népmítók adtak kezükbe s a melyek áldozataivá lettek.

Hogy a valótlanágot és lázítást tartalmazó közleményre visszatérjek, tudatni kívánom azt, hogy a névtelen tudósítónak immár nyomára akadunk; a sérelmes ügyet a községi képviselő testület magáévé tette s a vizálatnak hivatalból való megindítására a járás főszolgabíróját kérte föl.

Mi a „Dreptatea“ és a „Foica Poporului“ szerkesztőről fölteszünk annyi lovagiasságot és igazságérzetet, hogy elolvassa a községi képviselő testületi ülésnek e tárgybani biteles jegyzőkönyvi másolatát, meg fogják nevezni uzdini hazug tudósítót s jövőre bottal kergetik el őket a szerkesztőség kapui elől. Az igazságot szolgáló közegek majd röviden fognak bánni ezekkel az álprófétákkal, lázítást szító martirjelöltekkel.

Ha Ozora község képviselő testülete annak idején olyan határozatot fog majd hozni, hogy a millenniumi országos kiállítás megtekintése céljából felránduló néhány tanuló, esetleg 3—4 szegényebb sorsu érdemes lakos részére bizonyos összeg utelványoztassék ki valamelyik alpból, ugy ezt a nemes határozatot nyíltan és minden tartózkodás nélkül fogja meghosni, legkevésbé sem törődve a „Dreptatea“ és a „Foica Poporului“ izgatásaival.

A czérnán rángatott papirpojácska ha nem ugy tánczol, a hogy a tánczoltató gyerek akarja, ugy haragjában azt össsetépi, a földhöz csapja és rátapos.

Népbolondítóink „Dreptatea“-ja és „Foica Poporului“-a is így bánik el egykori hiveivel és követőivel. Mindnyájunknak emlékezetében van még a budapesti nemzetiségi kongresszus jobban mondva nemzetiségi komédia lefolyása és fiaskója.

E bohóc látványosságot improvizált gyűléstet Osoráról is manifesztálta, dicsőítette néhány félrevezetett egyén. A véletlen ugy hozta, hogy éppen ezen dicsőítő egyének közül lettek delegálva néhányan a Dominális földek megvétele ügyében, a kiket most a „Dreptatea“ és a „Foica Poporului“, „Eladott lelkeknek“, „Elveszett juhoknak“, „Lépfenés juhoknak“ titulál!

Es aztán a ratió! Köszönöm szépen. Es ti népmítók és népbolondítók, térjete már egyszer észre, hagyjatok fel veszélyes igazságtól, ölébe fogadott, táplál és eltakar, tisztelgeményes törvényeket. A magyar nemzet, az uralkodó nemzet, a nemzetiségek itt kiegészítő részét képezik annak, a kik jó és balsorsban év-

szásadokon át támogatói, segítői voltak a magyar nemzetnek.

As a nemzetet, a mely 1000 évvel ezelőtt foglalta el és szervezte Magyarországot és egy ezredév lefolyása alatt fenn tudta és tudja magát tartani, törvényes vezérserepet vinni, azt a nemzetet nem támadhatja meg sem német, sem román, sem szerb, sem tót, sem horvát.

A testvér nemzetiségek egyesülten nyujtsanak békejebbot a magyar nemzetnek, a mely jó- és balsors között egy ezredéven át küzdött a saját és a többi itt közösen lakó testvér-nemzetiségek fennállási és fenntartási érdekeiért, nyelvékért, vallásukért, iskolájukért, vagyonukért és életükért.

Ez a testvéri béke szilárdítja majd a hazának megingatlan alapját, ez fogja vezetni Magyarországot összes népét az óhajtvá várt boldogulásra.

Est kívántam elmondani mindnyájunk érdekében.

Bontilovics Gusztáv.

HIREK.

Tájékoztató.

Márczius 29. Délmagyarországi gépgyár közgyűlése
 Április 13. Pancsova-kubini arm. társulat ülése.
 Április 20. Torontálmezei közíg. biz. ülés.
 Április 21. Rendkívüli megyei közgyűlés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuber házban van.

— Személyi hír. Dr. Dellimanich Lajos alispán ma reggel érkezett hasa Nagy-Bacsokerekre.

— A bíróság köréből. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, Tóth Antal salagerzségi törvényszéki jegyzőt a pancsovai törvényszékhez, dr. Engel Mór kaposvári törvényszéki jegyzőt a pancsovai járásbírószághoz albiróvá nevezte ki.

— Az ügyvédek köréből. A temesvári ügyvédi kamara Bizek Kornél antalfalvi ügyvédet elhalálása következtében az ügyvédek-ről vezetett lajstromból kitörlölte és ügyvédi irodája részére gondnokul dr. Hady Antal pancsovai ügyvédet rendelte ki.

— A zsidók husvétja. A zsidóság nagy ünnepe, a „pessach“, vagy a pászka-ünnep holnap kezdődik és teljes 8 napig tart. Az istentiszteletek vasárnap és hétfőn délelőtt 10 órakor lesznek megtartva. Boldog ünneplést!

— Színházi hírek. Feledi Boriska, a Halmay-szintársulat szép tehetségű fiatal énekesnője ma tartja jutalomjátékát. Zeller népszerű operettejében, a „Madarász“-ban lép föl, melyben Milka szerepét játéza. — Mint értesülünk, Halmay Imre közbejött akadályok folytán folyó hó 30-án, hétfőn befejezi a szini idényt. E miatt lapunk utján kéri azon bérlőket, a kik a 8 előadásra hirdetett bérletösszeget a színházi titkár-nál lefizették, jelentkezzenek a pénztárnál, hol a még hátralevő 4 előadásra esedékes bérletösszeg a bérletnyugta előmutatása mellett visszafizetetik.

— Márczius 29 ike. Falb, a nagy időjós, a ki a holdnak az időjárásra gyakorolt nagy befolyásából vonja le következtetéseit, azt írja, hogy az 1896 ik év a legkalmásabb ez elmélet kipróbálására. Márczius 29-ike pedig éppenséggel olyan nap lesz, a mikor a holdnak áramlatokat okozó befolyása nemcsak a legnagyobb mértékű lesz e században, de még a közeljövőben sem fog ismétlődni. Márczius 29 én és a következő napokon nemcsak nagyobb csapadékokat várhatunk általában, de különösen igen messzire terjedő zivatarokat is, — az olyan helyeken pedig a hol viharok nem lesznek, olyan magas hőfokot, a mi ennek megfelel. Minthogy pedig Közép-Európában márczius végén a zivatarok mindig a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak és miután határozott napot az ilyen zivataros időjárásra eleve kijelölni éppenséggel lehetetlen, — márczius 29-ike a legfényesebb bizonyítéka lesz Falb elmélete alaposágának. Es tehát valóságos főpróba lesz. Csak az a kérdés, sikerül-e.

— Nagy postajövedék-csonkítás Szegeden. A kereskedelmi miniszter — mint a „Sz. H.“ írja — néhány nappal ezelőtt rendeletet küldött a szegedi posta-főnökséghez: szigoruan meghagyta, hogy ha Várna Lipót szegedi kereskedő-czég portómentes, hivataloknak czimzett, a postai szabályok értelmében portómentesen továbbítandó csomagokat akar földadni, ezeket továbbítani nem szabad. Napok óta beszélük már, hogy

a Várnai czég nagy postajövedéki csonkítást követett el, a melyet az 1895-ik év október első napja óta folytatja, azóta t. i., mióta az állami anyakönyvvezetői hivatalok megkezdtek működésüket. Ezeknek a hivataloknak ugyanis az érvényben levő postai szabályok szerint minden kereskedő portómentesen szállíthatja a szükséges nyomtatványokat és egyéb szerelvényeket. A Várnai czég ezt az alkalmat használta fel arra, hogy magának vagyoni előnyöket szerezzen. Az állami anyakönyvvezetői hivatalok ugyanis minden falusi községben a jegyzői hivatalokkal vannak bizonyos összefüggésben, amennyiben a falusi községekben a jegyző egyszeres anyakönyvvezető is. Meg kell itt jegyeznünk, hogy a jegyzői hivatalok nem részesíthetők a portómentesség kedvezményében. Így a Várnai-czég a jegyzői irodáknak megrendelt összes nyomtatványokat és egyéb szerelvényeket az állami anyakönyvvezető hivatalok czimzén küldte el portómentesen s ezzel az ügyes fogással október elseje óta egy nagyon tekintélyes összeget takarított meg. Egy kicsiny erdélyi községben jöttek véletlenül nyomára ennek a turpisságnak. Az ottani postamesternek ugyanis feltűnt, hogy nagyon sok nyomtatvány érkezik az ottani anyakönyvvezető részére, holott ennek a hivatalnak a belügyminiszter még október 1-én leküldte jóformán minden felszerelését az utolsó árkus papírrosig. A kis falucskában hamar meg lehetett tudni a valóságot, amiről azután kimerítő jelentést tettek a kereskedelmi miniszternek. A kereskedelmi miniszter ugy intézkedett ezután, hogy a Várnai által portómentesen expedált csomagok közül különböző községekben egyet-egyet visszatartott és ezekbe a községekbe a központtól bizottságokat küldött ki, melyek a csomagokat hivatalosan fölbontották. Ezen eljárás után a jövedéki kihágás bizonyossá vált és most annak a kiderítésén fáradoznak: vajjon milyen összegben számszerűsíthető a kincstár kára, melyet a Várnai-czég okozott. A számitásokat természetesen a vizgálat befejeztéig titokban tartják, de annyi már kiesivárgott a dologból, hogy a Várnai czég a mult év október havában körülbelül ezer csomagot küldött el portómentesen. A csomagok egyszeres portója természetesen minden csomag-nál változó, de hozzávetőleges számitás szerint csomagonként 40—50 krajczártól öt forint közötti váltakozásban lehet megállapítani a posta jövedék egyszeres kárát. Az efféle jövedéki kihágások ügyében az előnyomozást a pénzügyőri bizottságok végzik, kiknek meghatalmazásuk van arra is, hogy a tetten ért féllel a jövedéki bírságra néve egyezkedést folytathassanak. Így valószínű, hogy a Várnai czég nem engedi meg, hogy az ügy a bünyenyítő törvényszék elé kerüljön, mely a jövedéki törvények értelmében a megállapított károsszeg tizenötösörösét szokta bírságképen kíróni. Ebben az esetben körülbelül 15,000—20,000 frtnyi bírságról volna szó.

— Póthatáridők. Vettük a következő értesítést: Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 3 nagyméltósága folyó évi február hó 28-án 8073/IV. szám alatt kelt engedélye alapján a már érvényben levő szállítási póthatáridőkön kívül, folyó évi márczius hó 20-ától kezdve még az alább felsorolt viszonylatokban számitunk fel póthatáridőket, melyek ugy a magyar-és osztrák belföldi, mint nemzetközi forgalomban érvényesek. A következő állomásokon ugyanint Temesvár-Józsefváros p. udvar és Nagy-Szt. Miklóson a temesvár—nagyszentmiklósi, Zombolyán a párdány—zombolyai, Kecskeméten és Fülöpszálláson a kecskemét—fülöpszállási, Gyulafehérvárott a gyulafehérvár—szalathnai, Ó-Buda-filatorigáton a budapest—esztergomi, Lep-sényben, Tamási-Miklosváron és Uj Dombóváron a győr—vessprém—dombóvári és Nagy-Bacsokereken a torontáli helyi érdekű vasutakkal való átmeneti forgalomban, mindkét irányú átmeneti árukra néve 12 órát a teherárúknál, 6 órát pedig a gyorsárúknál.

(x) A vidéki kereskedők mint a kertészet faktorai. Ne mondja ezentul senki, hogy vidéki kereskedőink nem buzdulnak a mezgazdaság fellendüléseért. Azon nagyszabásu mozgalmakkal, hogy a zárt tokokban forgalomba kerülő Mauthner féle elismert kitűnő magvakat az egész hazában általánosítják, a konyhakertészet mintegy varázsütésre országszerte óriás mérvet fog ölteni. Hogy mennyire karolja fel a közönség ezen magvakat, kitűnik abból, hogy számos vidéki kereskedőnek magforgalma ez idén tizszer akkora, mint volt azelőtt. Sőt intező köreink is felismerték már a nemesített magvak forgalmának rendkívüli nagy fontosságát és jó indulattal, rokonszenvenvel kísérik a helybeli és környékbeli kereskedőink említett magelárusítási ujtását. 335—1.1

Szerelmi vallomás.

— Egy csókért. —

Ott ült a hintaszékben. Hátra vetette magát a kényelmesen hajtott a székét.

Szép két szemé folyton ott csüngött az Elemér arcán, piciny kis ajkai mosolygva fogadták azt a kedves beszédet, a mit ő hozzá tartott.

Iréen szebb volt így, mint valaha. Játszott, tréfálkozott, nevetett s mindezt piciny kis szivéből, a mely hevesebben dobogott, erősebben vert e boldog, e kedves pillanatban.

Elemér beszélt az időről, azután az állásáról, később a jövendelméről s legutoljára a házasságáról.

— Meg fog nőszülni.

— Hát szerelmes.

— Ugy találja édes Irén, hogy a házassághoz szerelmem is kell.

Ha a házasságban boldogságot, a boldogságban tartós örömet óhajt, megnyerheti-e azt szerelmem nélkül?

— Elemér sietett válaszolni:

— Azt hiszem, hogy nem. De hát én is szerelmes vagyok.

Iréen felkaczagott.

— Kinevet? ezért is kinevet. Hát maguk kis leányok mit várhatnak többet a férjőtől, ha nem szeretetet, forró szerelmet... Ezért is kinevet... Látni ez engem mélyen, nagyon bánt. Ugyan, ugyan hát mit tenne akkor, ha most megállítanám a hintaszékét, megragadnám hófehér piciny kezét s megcsókolnám azokat a nevető, kacagó ajkakat?

— Ön ezt merészelné?

— Azt kérdestem, hogy mit tenne?

Iréen e pillanatban felugrott a hintaszékéről és sértett önérettel, csaknem haragos hangon válaszolta:

— A mamáért kiáltanék!

Elemér elkedvetlenedett, kalapjéért nyult s a lemondás nehézsége sorsa tört ki kebléből.

— Isten vale drága kisasszony!

Iréen merően reá néz s aztán elkaczagja magát.

— Bohó férfi ön Elemér — hiszen nincs itthon a mama.

Színház.

A hölgyek barátja.

Nálunk elefántnak hívják. Tanulmányozza a hölgyeket, mint a botanikus a növényeket, a zoologus az állatokat. Ha egy asszonyt megcsal a férje, ő megjelenik, hogy segítsen az elhagyotton. Feladata abban áll, hogy a félreértéseket felvilágosítsa és a szerető szíveket ismét egyesítse. Ugyanezt cselekszi meg Simerose grófnéval, ki szereti ugyan a férjét, de elvált tőle, mert — csak platói módon akarja szeretni. A hölgyek barátja megjelenik, megmenti a szép asszonyt egy oktalanágtól, összehozza a szerelmeseket s végül maga is megűszül.

Ez volna tartalma Dumas tegnap előadott darabjának, mely a nagy költő összes előnyeit és gyengéit egyesíti magában. A sziv örök rejteit kisse hosszasan tárgyalják benne (hisz 40 év előtt írta a darabot), de szellemes aperçukban nincs hiány, csak hogy ez utóbbiak nem igen jutottak érvényre, mivel hogy a nagyszámú t. cs. közönség 33 százaléka — bocsánat a kifejezésért — számárhuruban szenvedett s elköhögtek a legszemlemezőbb definíciókat, melyeknek mestere a „Francillon“ szerzője.

A darabnak mindazonáltal szép sikere volt. A hölgyek barátját Halmay Imre játszotta, a rutinírozott színész könnyedségével és intelligens felfogással.

A női főszerep Hahnel Aranka kezében volt, ki ez éppen nem könnyű szerepet teljes szívenvellyel és odaadással alakította. Elbeszélése a fiatal leányok szerelméről méltán megérdemelt tetszésben részesült. Szóhner Olga jól beletalálta magát a gazdag parthias szerepébe, Csige Böske pedig korának leganyosabb bakfisai közé sorozható. Szakács hős lemondással törődött a lefűzött szerelmes sorsába, a többi urak pedig tőlük telhetőleg iparkodtak a szalonéletbe beilleszkedni, ami egyik-másiknak sikerült is. Végül megemlítjük, hogy úgy Hahnel Aránaknak, mint Szóhner Olgának egy-egy hatalmas babérkoszorút nyújtottak fel a zenekarból.

B.

Táviratok.

Délutáni távirataink lapunk zártáig nem érkeztek meg.

Tisztviselői incompatibilitás.

Budapest, márcz. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A földmivvelésügyi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmából, mint a „Keleti Értésítő“ című könnyomatos újság jelenti, több ellenzéki képviselő fel fog szólni a tisztviselői állásának egynemely esetben való összeférhetlenségéről. A földmivvelésügyi valamint más miniszteriumok tisztviselői közt is többen vannak ugyanis, a kik hol mint igazgatók, hol mint választmányi tagok ipari és kereskedelmi vállalatokban működnek. Az ellenzék ebből folyólag indítványozni fogja, hogy olyan esetekben, mikor a tisztviselői állás incompatibilis az illető ipari vagy kereskedelmi vállalat természetével, a tisztviselő, ha a vállalatban részt akar venni, köteles előbb a miniszteriumban elfoglalt állásáról lemondani.

A garamkissallói vérvád.

Budapest, márczius 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti esküdtsek Fusz János segédlelkész — a ki a „Magyar Allam“ban azt írta, hogy Garamkissallón a zsidók rituális czélokra megölték Balázs Juliskát — 14 napi fogházra és 150 forint pénzbüntetésre ítélte.

Osztrák miniszterek Budapesten.

Budapest, márcz. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Április 9-én az osztrák miniszterek Budapestre jönnek, a hol 13-ig maradnak, mely idő alatt a kiegyezési tárgyalások alkalmából még függőben hagyott kérdések is elfognak dőlni.

Sándor király házassága.

Budapest, márcz. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szerb király eljegyzése hírére hivatalosan megczáfolták ugyan, de a „T. H.“ belgrádi tudósítójának jelentése szerint még mindig erősen áll a hír, hogy a szerb király csakugyan eljegyzi Mária görög királyleányt. A félhivatalos „A zsánsz szerb“ erről a következőleg nyilatkozik: „Ha Mária görög királyleány Szerbia királynőjévé lenne, már előre is biztos lehet a szerb nép rokonszenvéből, mely mindig óhajtotta, hogy Sándor király orthodox hercegnőt vegyen nőül. Különben nem az első eset lenne ez, a mikor görög hercegnőből szerb királyné lett. A XIV. században Andronichus bizanci császár leánya Simonide nőül ment VI. Istvánhoz. Az esküvőt nagy fényvel ülték meg Szalonikiben, mikor is az orchidrai érsek adta össze a királyi mátkapárt. A Sándor király és Mária királyleány közti házasság minden esetre a két dinasztia és a két nemzet egyesülését jelentené, minden politikai háttér nélkül. A Balkán félsziget uralkodó családjai közt létező ily viszonyok pedig annál örvendetesebbek, mert a népek érdeke is azt kívánja.

A szerb liberalisok és radikálisok.

Budapest, márczius 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Kormánykörökben tartanak attól, hogy a liberalisok és radikálisok fuziója Risztics vezetése alatt már befejezett tény. Ilyen erős ellenzékkel szemben a kormány helyzete fölötté sulyossá válnék.

A macedon bizottság.

Budapest, márcz. 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából érkező jelentések szerint a macedon bizottság Filippopolba tette át székhelyét, hogy kivonja magát a kormány ellenőrzése alól és titokban gyűjti az önkényteseket aláírások útján.

Városi színház.

Feledi Boriska jutalomjátéka.

Nagy-Becskerek, 1896. márczius hó 27-én:

A MADARÁSZ.

Opperrötte 3 felv. Irta M. West és L. Held. Zenéjét szerző Zeller Károly.

Személyek:

Mária, választófejedelemné	—	Pogány Janka
Adelaide báróné, udvarhölgye	—	Szakácsné
Csörsz báró, udvar- és erdőmester	—	Szilágyi Aladár
Szanizló gróf unokaöccse	—	Serfőzy Zseni
Adám, tirolai madarász	—	Ferenczy
Postás Milka	—	Feledi Boriska
Schenk, a bíró	—	Mátray
Emerencia leánya	—	Lóvay Ilon
Kaskó,)	—	Cathry
Laskó,) professorok	—	Lešvey

Kezdete este 8 órakor.

Nyilttér.

Mérték szerinti megrendelésre készülő mindennemű tolelték. Selymek, kelmék, diszitések.

Tavaszi újdonságok.

Julianus árak.

GRÜNBAUM VILMOS

NŐI-RUHA-TERME

NAGYBECSKEREKEN.

KÉSZLETI RAKTÁRON:

BÁRSONY-, SZÖVET- és SELYEM-GALLÉROK, JAQUETTEK, COSTUMEK, SELYEM- és SZÖVET BLUZOK, HÁZI-RUHÁK, GYERMEK-RUHÁK és FELÖLTÖK.

Diszitések, selymek, és kelmék eladatnak.

10—x.32

*) Az e rovat alatt körölkéért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Pályázati hirdetmény.

Kerestetik 1 esetleg 2 a jegyzői teendők minden minden ágában teljesen jártas irnok, okleveles jegyzők előnyben részesülnek.

Javadalmazás: a községi pénztárból havi részletekben fizetendő évi 400 ft.

Okmányokkal felszerelt kérvények hozzám intézendők, az állás azonnal elfoglalandó.

Szent-Péteren (Torontál megye), 1896. márczius hó 24-én.

Tatárovits Bogolyub, jegyző.

331—3 1

733. sz. hk. 1896.

As antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Seiber Zsiva jarkováci lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. § hoz képest felhivatik, hogy a Seiber-féle (3^{sz}). sz. házközösség megszüntetése ügyében Jarkovác községhez 1896. évi június hó II. napjának d. e. 8 órájára kitűzött tárgyalásra, vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Negrigócs Pera jarkováci lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalván, 1896. évi márczius hó 8-án.

Grofsoreán, hk. főszolgabíró.

325—1.1

715. szám. 1896.

Jozefova község előljárótól

Arlejtési hirdetmény.

Melylyel alulírott község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy folyó évi január hó 20-án a községi képviselő testület által elfogadott és a m. kir. államépítészeti hivatalnak 189/II/896. szám alatt jóváhagyott építkezési tervek és költségvetések alapján az ujonnan építendő községháza és melléképületeire, Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának utólagos jóváhagyása reményében a versenytárgyalás Jozefova községházának tanácstermében 1896. évi április hó 2-ik napjának d. e. 10 órákor fog megtartatni.

Kikiáltási ár 16.802 frt 43 kr; bánatpénz 10%. Az árlejtési szándékozók meghívattak azon határozott kijelentéssel, hogy az árlejtés napjáig 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat beadhatják, az árlejtés napján szóbelileg résztvenni szándékozók előbb 10% bánatpénzt a községi előljáróság kezéhez letenni tartoznak.

Az árlejtési feltételek mindenkor a hivatalos órák alatt a község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Jozefován, 1896. március hó 18-án.

A község előljárósága.

309-32

1719. szám. 1896.

Pancsovai főszolgabíróaságtól

Pályázati hirdetmény.

A megtüresedett Glogoni községi körorvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. Ezen állással 800 frt évi fizetés, 20 kr nappali és 40 kr éjjeli látogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhívattak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabíróasághoz folyó évi április hó 23-ig küldje be.

A választás folyó évi április hó 24-én fog Glogon községházánál megejtetni.

Pancsován, 1896. évi március hó 18-án.

Jablonszky,
főszolgabíró.

320-33

731. szám.

Valkány község előljárói.

Pályázati hirdetmény.

A megtüresedett Valkány községi szülészeti állásra ezennel pályázatot nyitunk. Ezen állással 80 frt évi fizetés, szülési eseteknél való közreműködésért és ápolásért 1 frt díj szedése van egybekötve.

A pályázni szándékozók felhívattak, miszerint kérvényüket a nagyszentmiklósi főszolgabíróasághoz czímesve alolirt községi előljáróságnál f. évi április hó 20-ig adják be.

Valkányon, 1896. évi március hó 18-án.

Kovacevits Miklós, Zomboran Nikolae,
jegyző. 315-32 bíró.

3163. sz. hk. 1896.

Az antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Szamoilo Szimerna ozorai lakos ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885: XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-ához képest felhívattik, hogy a Szamoilo-féle 44. sz. házközösség megszüntetése ügyében Ozora községházához 1896. évi június hó 3-ik napjának d. e. 8 órájára kintűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Nedaj Gruja ozorai lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kelően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalván, 1896. évi március hó 21-én.

Grofsoreán,
hk. főszolgabíró.

327-1.1

Torontáli helyi érdekű vasutak.

1804. sz. 1896.

Pályázati hirdetmény.

A torontáli helyi érdekű vasutaknál alkalmazott személyzet részére 1896. és 1897. évben szükséges szolgálati egyenruha szállításának biztosítása czéljából ezennel nyilvános pályázatot hirdettünk.

Ruhaszükséglet körülbelül 50-60 altiszt és 80-100 szolgálóra lesz.

A szállítani kívánók felhívattak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat szövegmintákkal együtt f. évi április hó 8-án déli 12 óráig az alulírott üzletigazgatóság-hoz nyújtsák be.

Az ajánlatokban világosan kiteendő, hogy a szállító a torontáli helyi érdekű vasutaknál érvényben levő általános és idevonatkozó különleges szállítási feltételeket, melyek az alulírott üzletigazgatóságnál darabonként 20 összesen 1 frtért és azonkívül 20 kr posta-portó beküldése mellett megszerezhetők, ismeri és elfogadja.

Az ajánlatban kitüntetendő a posztónak gyártási helye. Az elkészült rahadarakok Nagybecskerek-Begapart állomásunkon lesznek átadandók.

A Torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság fenntartja magának a jogot a beérkezett ajánlatok között szabadon választani.

N.-Becskek 1896. március hó 20-án.
Az üzletigazgatóság.

164-32

Réczey.

(Utányomat nem díjaztatik)

668. sz. hk. 1896.

Az antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Vukonyanszki Mladen, Nata, Vlada és Zorka ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tagok az 1885: XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-hoz képest felhívattak, hogy a Vukonyanszki-féle 176. sz. házközösség megszüntetése ügyében Jarkovác községházához 1896. évi június hó 5-ik napjának d. e. 8 órájára kintűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Popov Lázár jarkováci lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőkre nézve kelően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1896. évi március hó 3-án.

326-1.1

Grofsoreán,
hk. főszolgabíró.

A „Fehér Kereszt-egylet” tulajdonát képező, melybeli Arany János utca 2461/8. számú

Lakóház,

mely áll 3 lakószoba, konyha, kamara, pincze és fafélszerből, az ahhoz való tágas gyümölcsös és veteményes kerttel, azonnal egy évre bérbe kiadó.

Közelebbi felvilágosítást alulírott ad.

Menczer Lipót,
egyleti gazda.

250-x.3

186. szám tkvi 1896.

Arverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy ösv. Patay Zsuzsanna, Péntes Eszter és néhai Péntes Erzsébet, férj. Zimáné leszármazó gyermekei, kiskoru Zima Julianna, Erzsébet és Mihály, ugy is mint Péntes József örökösei, Patay Sándor és Patay Péter, magyarittebei lakosok felpereseknek Patay Mária alperes elleni vagyonszétválás megszüntetése iránti pertükben a 6875/95. tkvi sz. alatt kibocsátott árverési hirdetmény folytán 1895. évi december 2-án megtartott árverésnek a Patay Sándor részéről 11236/895. tkvi sz. a. tett utóajánlata folytán való hatályon kívül helyezése mellett az újabb árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő magyarittebei 183. sz. tkvben 345., 346. hrsz. alatt felvett 204. ö. i. sz. ház 1296 □-ól beltelekkel 500 frt kikiáltási árban 1896. évi március hó 30-ik napjának d. e. 10 órájkor Magyarittebe községházánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kintűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át vagyis 50 forintot készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi nov. 1-én 3333. ig min. rend. 8. §-ban jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi rattárában és Magyarittebe községelőljáróságánál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. trvszék tkvi hatóságánál, 1896. évi január hó 16-án.

336-1.1

Hinczky
kir. trvszéki bíró.

Köbányai Királysör főraktára

HIRTENSTEIN M. Nagybecskerek.

Van szerencsém a m. t. közönségnek tudtára adni, hogy az általánosán kintűzőnek elismert

KÖBÁNYAI KIRÁLYSÖR FŐRAKTÁRÁT

Nagybecskerek város és vidéke részére átvettem.

A külön e czélra épített sörpincze által azon előnyös helyzetben vagyok, hogy mindenkor bármelyik sörből kintűző friss itallal szolgálhatok, amiről a m. t. fogyasztó közönség egy próbarendeléssel leginkább meggyőződhetik.

Megrendelések hordósorra vagy legalább 50 palaczkra irodámban (Vukov-féle ház, a „Korona” mellett, Telefon 76. sz.) vagy a pinczében (Temesvári-utca, Telefon 103. sz.) elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek, — míg a kisebb mennyiségbeni palaczkok eladása az ujonnan be rendezett sörcsarnokban (Fötér, Bauer-féle ház) jutányos áron eszközöltetik.

Kiváló tisztelettel

HIRTENSTEIN M.

40-48-16